

Ord over grind

Halldis Moren Vesaas

Du går fram til mi inste grind
og eg går fram til di.
innanfor der er kvar av oss einsam
og det skal vi alltid bli.

Aldri trengje seg lengre fram
var lova som gjaldt oss to..
Anten vi møttes tidt eller sjeldan
var møtet tillit og ro.

Står du der ikkje ein dag eg kjem,
fell det meg lett å snu.
Når eg har stått litt og sett mot huset,
og tenkt på at der bor du.

Så lenge eg veit du vil koma i blant,
som no over knastrande grus,
og smile glad når du ser eg står her,
skal eg ha ein heim i mitt hus.

Hvad ei med ord kan nevnes
i det fineste sprog,
det uutsigelige,
skal digtet røpe, dog.

- J. s. Welhaven: "Digtets ånd"

Følsomheten oppfinnes...

- Følelser og følsomhet legges i opplydningstiden og romantikken inn i det mentale rom-

Tidligere hadde mennesket kropp og sjel, som besto av fornuft og ånd (som tilhørte Gud) og følelsene tilhørte kroppen...

Freud tilførte en underetsasje: Det ubevisste..

(Schwanitz: "Dannelse")

Selvet-å kjenne mentale tilstander

- Opptatthet av egne og ander mentale tilstander
- Se seg selv utenfra og andre innenfra
- Holding mind in mind
- Tilskrive mentale kvaliteter til situasjoenr og fenomener.

Beslektede begreper:

- Empati- i betydningen "Einfühlung" Freud
- Innsikt
- Psychological mindedness
- Observerende ego^h
- Mind—mindedness
- Mindfulness
- Affektbevisshet

Refleksiv funksjon

Evne til å sette seg inn i andres sinn

Graderes fra minus 1 til pluss 9 hvor minus 1 er fraværedne evne og puss 9 er fullstendig evne. De fleste ligger i hverdagen mellom 3 og 5

Erwin Goffman 1959:

”The presentation of self in everyday life”

The face-to-face encounter

Hugh Miller 1995:

” The presentation of self in electronic life”

The pc-to- pc encounter

Beslektede begreper:

- Empati- i betydningen "Einfühlung" Freud
- Innsikt
- Psychological mindedness
- Observerende ego ^h
- Mind—mindedness
- Mindfulness
- Affektbevisshet

General Diagnostic Criteria for Personality Disorder

The Work Group recommends a revised definition of personality disorder and a corresponding revised set of general criteria.

Definition: Personality disorders represent **the failure to develop a sense of self-identity and the capacity for interpersonal functioning** that are adaptive in the context of the individual's cultural norms and expectations.

A. Adaptive failure is manifested in one or both of the following areas:

1. **Impaired sense of self-identity** as evidenced by one or more of the following:
 - i. **Identity integration.** Poorly integrated sense of self or identity (e.g., limited sense of personal unity and continuity; experiences shifting self-states; believes that the self presented to the world is a façade)
 - ii. **Integrity of self-concept.** Impoverished and poorly differentiated sense of self or identity (e.g., difficulty identifying and describing self attributes; sense of inner emptiness; poorly delineated interpersonal boundaries; definition of the self changes with social context)
 - iii. **Self-directedness.** Low self-directedness (e.g., unable to set and attain satisfying and rewarding personal goals; lacks direction, meaning, and purpose to life)

2. **Failure to develop effective interpersonal functioning** as manifested by one or more of the following

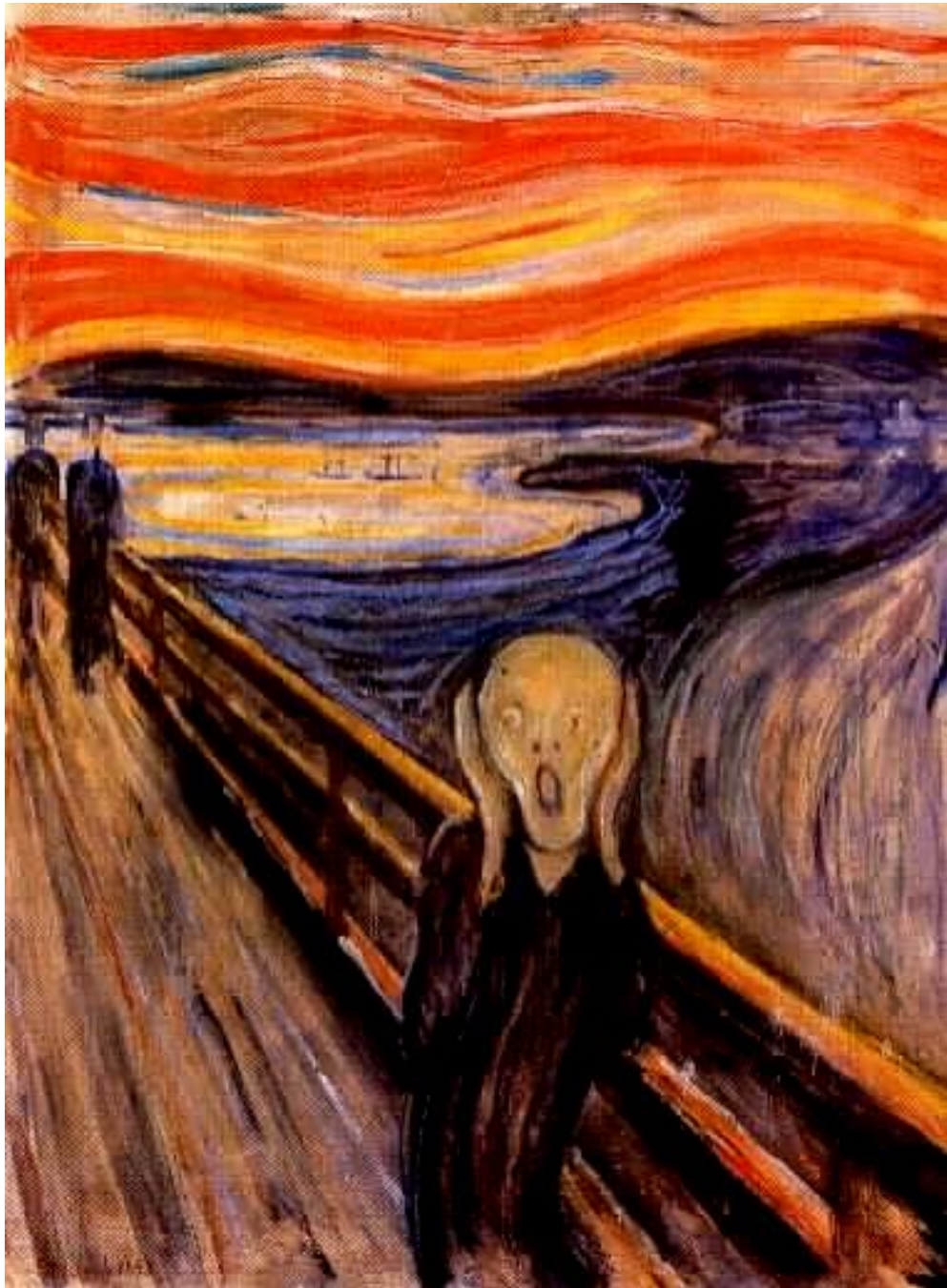
- i. **Empathy.** Impaired empathic and reflective capacity (e.g., finds it difficult to understand the mental states of others)
- ii. **Intimacy.** Impaired capacity for close relationships (e.g., unable to establish or maintain closeness and intimacy; inability to function as an effective attachment figure; inability to establish and maintain friendships)
- iii. **Cooperativeness.** Failure to develop the capacity for prosocial behavior (e.g., failure to develop the capacity for socially typical moral behavior; absence of altruism)
- iv. **Complexity and integration of representations of others.** Poorly integrated representations of others (e.g., forms separate and poorly related images of significant others)

Voksenkompetanse

- Evne til å søke og bruke informasjon
- Evne til å følge lover og regler
- Evne til å ta ansvar
- Evne til å forsørge seg og familien
- Evne til å styre emosjoner og temperament

Temperamentsbegrepet

- I oldtiden hørte temperamentet til *kroppen*
Galens humorallære: Blod, slim hvit og svart galle i ulike blandinger ga personen *temperament*.
- Moderne temperamentsforskning (Mary Zanarini m. fl.): Hvordan affekter
- Reguleres, tolereres, uttrykkes, differensieres og syntetiseres,

Sinnataggen

Gustav Vigeland

Grensebegrepet i psykoterapi

- I psykoterapi omtales grensen for terapien som *rammen*.
- Rammen skiller det terapeutiske rom fra det sosiale rom.
- I gruppeterapi kalles opprettholdelse av rammen for *dynamisk administrasjon*

Hvem skal være med? Hvor? Når? Hvor lenge? Hvor ofte? Målsetting? metode?

De 4 personlige rollesystemer i gruppen

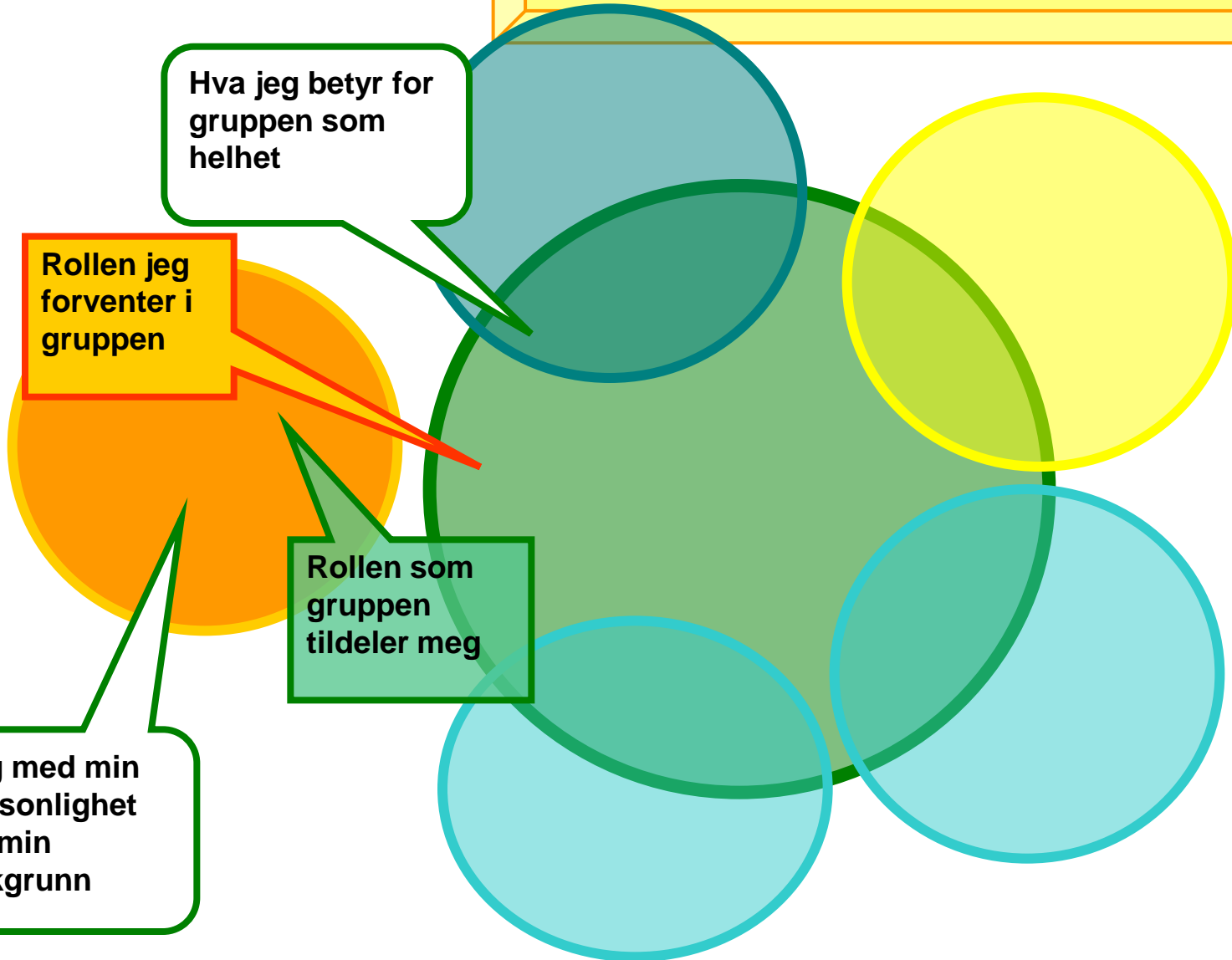
(Y. Agazarian)

Hva jeg betyr for gruppen som helhet

Rollen jeg forventer i gruppen

Rollen som gruppen tildeler meg

Jeg med min personlighet og min bakgrunn

Grenseproblemer

- Å stige over grenser, ta nye sjanser.
- Å sette grenser for seg selv
- Å se og respektere andres grenser
- Å forstå når man invaderer
- Å gjenopprette grenser

WARHAMMER ONLINE
AGE OF RECKONING

Elementer i mobbing (etter Thylefors)

- Sårende erting, fleiping
- Seksuell trakassering
- Tabber huskes og trekkes fram
- Utfrysing og sosial isolering
- Organisatorisk utstøtelse: Degradering, forbigåelse, fratras oppgaver og informasjon

Megatrender:

- Globalisering
- Individualisering
- Medikalisering
- Teknologisering
- Økonomi

Globalisering

”Verden er blitt liten”, ”vår klode er truet”

”hele verden er en tumbleplass”

Emigrasjon

Felleskultur: Sport underholdning, mat,
reiser, ”opplevelser”

Individualisering

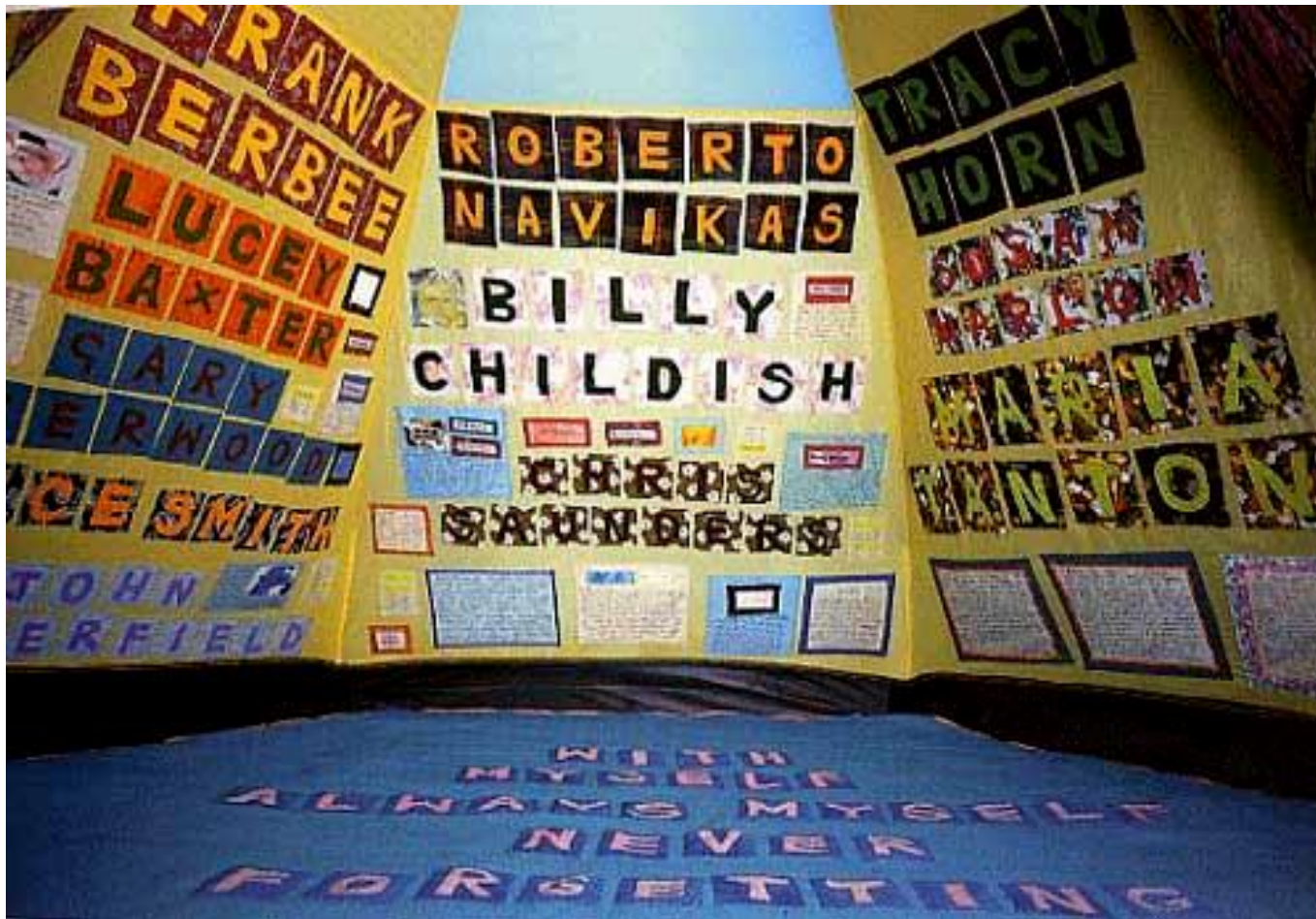
Vi er opptatt av oss selv, ikke av fellesskapet. "What is in it for me?"

Identitet er salgsvare, vi omsettes som "hoder" og bygger vårt selv som merkevare, "self-branding"

Effektivitetskrav: Perfekt i alle roller

Ensomhet.....

Tracey Emin: Dronningen av utlevering-
"Alle menn jeg har hatt sex med"-teltet.

Eos
Evelyn de Morgan

Medikalisering-den moderne Eos- myten, overskridelse av grensene naturen har satt for vår art.....

Vi vil leve lenge, vi,

Gammel vil vi aldri bli... (Halvdan Sivertsen)

- Aldring og naturlige prosesser sykkeliggjøres
- Livsproblemer og personlighetstrekk som før ble håndtert på egen hånd, er redefinert i medisinske termer og krever profesjonell håndtering (Lian 2002)
- Overvåking av risiko for mulige sykdommer. Ikke syk eller frisk, men kanskje snart syk? Det ligger i genene....

The world is a big hospital where everybody is everybody's nurse

Teknologisering

- Teknikken overtar..Moderne It-teknologi og dens uante muligheter
- Vitenskapeliggjøring. Tro på at alt kan telles og måles, og derved kontrolleres
- Biologisme: alt kan forklares med biovitenskap- psykoterapien har trenge kår....

Markedsøkonomi

- Helse er en salgsvare
- Enorm profitt ligger i legemidler, kosttilskudd, korrigerende kirurgi, fruktbarhet.
- Kriser i økonomi setter grenser for hva det offentlige psykiske helsevernet kan tilby. Det er ønske om "quick fix", som er det motsatte av psykoterapi
- Snart er det like mange økonomer og controllere som helsearbeidere.

Korleis lærer ein å symje?

Ved å lesa om symjekunsten,
eller ved å kave i vatnet?

Eg berre spør....

Olav H. Hauge